

УДК 81`243`38:378.016

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/85-2-48>

Лариса ПАВЛОВА,

orcid.org/0009-0008-3737-5793

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри міжкультурної комунікації та іноземної мови

Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»

(Харків, Україна) *Larchik.pavlovoy@gmail.com*

Тетяна ПОЛЯКОВА,

orcid.org/0000-0002-3353-2228

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри міжкультурної комунікації та іноземної мови

Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»

(Харків, Україна) *tatyana_kharkov@outlook.com*

Вікторія САМАРІНА,

orcid.org/0000-0003-1794-4879

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу

Національного технічного університету «Харківський політехнічний університет»

(Харків, Україна) *samarinaviktoria@ukr.net*

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА ЙОГО РОЛЬ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ АНАЛІЗУ

Стаття присвячена аналізу основних підходів до теоретичного дослідження академічного письма, розвиток і оволодіння навичками створення якого як рідною, так і іноземною мовами є важливими складовими підготовки кваліфікованого фахівця. Мета дослідження полягає в огляді основних теоретичних підходів до аналізу академічного письма та їхнього зв'язку із лінгвістичним аспектом. Для досягнення поставленої мети використовувалися методи аналізу, синтезу та порівняння.

Процес теоретичного аналізу академічного письма дозволяє виокремити наступні напрями до його дослідження: когнітивно-психологічні, дискурсивно-теоретичні та психологічні. Останні орієнтовані на компетентнісний підхід і їх прикладами є модель письмової компетентності і модель наукової текстової компетентності. Основою першої є види знань, які включають в себе декларативне, процедурне, метакогнітивне знання та знання щодо вирішення проблем. Області вимог до письма охоплюють лексику та синтаксис, текстові моделі, орієнтацію на читача, орфографію, використання медіа.

Модель наукової текстової компетентності охоплює рефлексивний професіоналізм, текстову організацію та мовну коректність.

Тісний зв'язок між теоретичним аналізом наукових текстів, підходами до їх дослідження та лінгвістичним аспектом ставлять питання щодо розроблення ефективних методів до викладання академічного письма іноземною мовою, серед яких виокремлюють наступні: від контрольованого письма до вільного, вільне письмо, підхід зв'язного абзацу, граматично та синтаксично організоване письмо, комунікативний підхід, процесуальний метод.

Таким чином, теоретичний підхід до вивчення академічного письма є важливою складовою процесу навчання створенню наукових текстів іноземною мовою, який може бути використаний для подальшого розроблення методів навчання академічному письму в закладах вищої освіти.

Ключові слова: академічне письмо, іноземна мова, теоретичний аналіз, методи навчання, лінгвістичний аспект.

Larisa PAVLOVA,

orcid.org/0009-0008-3737-5793

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Cross-Cultural Communication and Foreign languages

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

(Kharkiv, Ukraine) Larchik.pavlovoy@gmail.com

Tetiana POLIAKOVA,

orcid.org/0000-0002-3353-2228

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Cross-Cultural Communication and Foreign languages

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

(Kharkiv, Ukraine) tatyana_kharkov@outlook.com

Viktoriiia SAMARINA,

orcid.org/0000-0003-1794-4879

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Business Foreign Language and Translation

National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute"

(Kharkiv, Ukraine) samarinaviktoria@ukr.net

ACADEMIC WRITING AND ITS ROLE IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES TO UNIVERSITY STUDENTS: THEORETICAL ASPECT OF ANALYSIS

The article focuses on the analysis of the main approaches to the theoretical study of academic writing. Mastering the skills of its creation in both native and foreign languages is an important component of training a qualified specialist. The purpose of the study is to review the main theoretical approaches to the analysis of academic writing as well as their connection with the linguistic aspect. To achieve this goal, the methods of analysis, synthesis, and comparison have been used.

The process of theoretical analysis of academic writing allows distinguishing the following areas of research: cognitive-psychological, discursive-theoretical, and psychological models. The latter are oriented towards a competence-based approach and are exemplified by the model of writing competence and the model of scientific textual competence. The former is based on types of knowledge that include declarative, procedural, metacognitive and problem-solving knowledge. Areas of writing requirements include vocabulary and syntax, textual models, reader orientation, spelling, and media use.

The model of scientific textual competence involves reflective professionalism, textual organization and linguistic accuracy.

The close connection between the theoretical analysis of scientific texts, approaches to their research and the linguistic aspect raises the question of developing effective methodological approaches to teaching academic writing in a foreign language, among which the following methods are distinguished: Controlled-to-Free Approach, Free-Writing Approach, Paragraph-Pattern Approach, Grammar-Syntax-Organization Approach, Communication Approach, Process Approach.

Thus, the theoretical approach to studying academic writing is an essential part of teaching the creation of scientific texts in a foreign language, which can be used for further development of methods of teaching academic writing in higher educational establishments.

Key words: *academic writing, foreign language, theoretical analysis, teaching methods, linguistic aspect.*

Постановка проблеми. Академічне письмо, розвиток і оволодіння навичками його створення як рідною, так і іноземною мовою є важливими складовими підготовки висококваліфікованого, конкурентноспроможного фахівця нової генерації, що обумовлено процесами глобалізації та інтеграції, які відбуваються зараз у всьому світі, можливістю брати участь у програмах академічної мобільності – навчанні на основі двосторонніх або багатосторонніх угод між закладами-партнерами, проходження мовних, навчальних, виробничих практик тощо. Розширення ділових

та політичних відносин з іншими країнами світу призвело до росту обсягу письмових контактів іноземними мовами як традиційними, так і сучасними електронними засобами. Студенти закладів вищої освіти також стикаються з необхідністю проведення науково-дослідницької діяльності та письмового відображення її результатів у курсових і магістерських роботах, тезах наукових конференцій і наукових статтях, при підготовці доповідей, які супроводжуються слайдовими презентаціями, що потребує постійного поглиблення, систематизації та активізації наявних знань.

Таким чином, науково-дослідницьку діяльність, наукову комунікацію, а також оволодіння іншомовним академічним письмом для представлення результатів своїх досліджень по праву можна назвати одними з пріоритетних напрямів підготовки майбутніх фахівців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Як показало дослідження, оволодіння академічним письмом, під яким більшість дослідників розуміють створення письмових текстів у межах академічного дискурсу, є складним процесом як рідною, так і іноземною мовою, що потребує численних когнітивних дій та операцій.

Процесом розвитку наукового писемного мовлення займаються вітчизняні і зарубіжні фахівці з різних галузевих наук: лінгвісти, філологи, семіологи, соціопсихологи й навіть представники професій, зайнятих в інформаційних технологіях (Павлюк, 2021: 123). Активний етап дослідження письма припадає на 1980-ті роки і дає змогу виокремити кілька напрямів у його вивченні. Більшою мірою у фокусі уваги вчених лежать практичні питання вивчення наукових текстів, спрямовані на аналіз особливостей вивчення академічного письма (Caplan, & Douglas, 2012; Hedge, 2005), узагальнення перспективних напрямків підвищення допрофесійної підготовки студентів, удосконалення системи науково-методичного забезпечення навчального процесу, підкреслюється важливість вибору теми дослідження, доведення актуальності, значимості результатів, відповідної структури і методів (Вихрущ, 2021); приділяється увага теоретичним і методичним питанням навчання письму та етапи їх застосування (Духаніна, 2018); проводиться аналіз труднощів, які виникають в процесі навчання академічному письму (Каліберда, & Осадча, 2018) та розглядаються методи відпрацювання лексики та граматичних конструкцій, які використовуються при написанні наукових текстів (Hinkel, 2004); дедалі більший інтерес становить цифрове письмо (Steinhoff, 2023; Dale, & Viethen, 2021). Зростаюча важливість до культури іншомовного письмового спілкування та особливо створення наукових текстів як рідною, так і іноземною мовою призвело до появи великої кількості навчальних підручників і посібників, метою яких є формування в учнів основних компетенцій академічного письма іноземною мовою (Гребінник, Комова, & Рубцова, 2024).

У фокусі уваги дослідників також лежать різні теоретичні питання аналізу академічного письма та підходів до його навчання. Так, науковці виокремлюють жанри академічного письма, наводять їхню класифікацію та особливості (Павлюк, 2021),

наводять основні характеристики наукових текстів (Духаніна, 2018); проводять аналіз різних моделей академічного письма – розглядають такі аспекти, як авторська роль, організація тексту, граматичні конструкції та лексичні одиниці, що використовуються під час написання наукових текстів, орфографію й пунктуацію (Becker-Mrotzek, & Schindler, 2007; Knappik, 2013; Portmann-Tselikas, 1991).

Проте цілком виправданий акцент уваги науковців на аналізі практичних питань навчання написання наукових текстів також вказує на недостатню увагу, що приділяється теоретичним проблемам, глибоке осмислення яких також сприяє успішній реалізації оволодіння компетентностями, необхідними під час навчання академічному письму, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Отже, **метою** дослідження є огляд основних теоретичних підходів до аналізу академічного письма та їхній зв'язок із лінгвістичним аспектом.

Для досягнення поставленої мети в роботі використовувалися наступні загальнонаукові **методи**: *метод аналізу* – для вивчення наукових праць вітчизняних і зарубіжних науковців із проблематики дослідження, виділення основних теоретичних підходів до вивчення академічного письма та аналіз методичних підходів до викладання письма іноземною мовою; *метод синтезу* – для об'єднання даних, отриманих у результаті аналізу моделей вивчення наукових текстів та зв'язок з лінгвістичним аспектом; *метод порівняння* – для встановлення подібностей і відмінностей підходів до теоретичного дослідження наукових текстів та порівняння методів навчання письму іноземною мовою.

Виклад основного матеріалу. Академічне письмо є «складним і багатоаспектним комплексом умінь, що включає не лише лінгвістичні (мовні, синтаксичні і стилістичні), але й передусім металінгвістичні компетенції, такі як логіка, аналіз, критичне мислення, об'єктивність і повага до інших ідей та текстів» (Кузнєцова, & Тарасова, 2017: 89), тож і процес теоретичного аналізу академічного письма є доволі складним і дає змогу виокремити кілька напрямів до його дослідження. Так, виокремлюють *когнітивно-психологічні моделі*, які розглядають письмо як процес розв'язання певних проблем (Beaugrande, 1984; Hayes, 2012); *дискурсивно-теоретичні моделі*, згідно з якими письмо являє собою ситуативну дію в робочих контекстах (Beaufort, 2005); *психологічні моделі* до розвитку, які орієнтовані на компетентнісний підхід (Becker-Mrotzek, & Schindler 2007; Knappik, 2013; Steinhoff, 2023), що й визначає його інтерес та актуальність у цій роботі.

Одним із прикладів психологічного підходу можна назвати модель *письмової компетентності* (Becker-Mrotzek, & Schindler, 2007), основними складовими якої є види знань, що відповідають психологічній класифікації навчання (Mandl, 1988) і адаптовані до процесу письма, а також області вимог до письма (Knorr, 2019).

Види знань включають: *декларативне знання* – яке представляє компетентність у відповідних галузях і визначається як знання фактів або «знання про явища світу» (knowing-what); *знання щодо вирішення проблем* (knowing-how), що містить методологічні принципи для отримання нових знань – процедури, які слугують систематичному створенню тексту; *процедурне знання*, яке охоплює автоматизовані процеси та рутинні операції, наприклад, навички письма від руки або на клавіатурі, а також застосування стандартизованих текстових форм; *метакогнітивне знання*, що містить всі процеси, які роблять сам процес письма і текст об'єктом когнітивного аналізу (Becker-Mrotzek, & Schindler, 2007: 9-15).

Велику увагу в цій моделі приділяють рефлексії, тому що людина, яка пише, може цілеспрямовано керувати процесом письма тільки в разі свого усвідомленого сприйняття й аналізу цього процесу (Knorr, 2019: 165).

Області вимог до письма охоплюють лексику та синтаксис, які є основою будь-якої мовної діяльності; текстові моделі та орієнтацію на читача – специфічні вимоги до письмового мовлення; орфографію, що відноситься до письма в розширеному розумінні, оскільки тексти можна створювати й без знання орфографії, наприклад, якщо їх диктують; використання медіа, щоб подолати розрив між мовцем і адресатом (Becker-Mrotzek, & Schindler, 2007: 12-13).

Ще одним прикладом психологічного підходу є *модель наукової текстової компетентності* Кнаппіка (Knappik, 2013), який розглядає свою модель, що базується на аналізі текстів та інтерв'ю з викладачами вишів, як інструмент для діагностики текстової компетентності. Дана модель може використовуватися в якості рекомендацій і підтримки студентів в оволодінні академічним письмом. Основною метою даної моделі є діагностика поточного рівня компетентності учнів та їх подальше навчання.

Модель наукової текстової компетентності охоплює три основні області – *рефлексивний професіоналізм*, *текстову організацію* та *мовну коректність*.

Рефлексивний професіоналізм охоплює такі компетентності: інтертекстуальність – цитування та коректне використання наукової літера-

тури, що є ключовою ознакою наукового тексту; опанування наукової мови – згідно з Кнаппіком, розрізняють повсякденну наукову мову та спеціалізовану термінологію (Knappik, 2013: 14-18); авторство – критичне осмислення знань та формування власної позиції, що проявляється у структурі аргументації (Knappik, 2013: 109). Цей пункт можна назвати ключовим елементом академічного письма, оскільки він підкреслює важливість критичного мислення та індивідуальність наукового стилю під час написання наукових текстів.

Текстова організація передбачає структуру – текстову організацію на макро-, мезо- і мікрорівні з урахуванням логіки читання; орієнтацію на адресата – важливість усвідомлення різних цільових аудиторій і вміння підлаштовувати під них свій стиль.

Мовна коректність, що передбачає правила узгодження і порядок слів; орфографію і пунктуацію (Knappik, 2013: 12-20).

Як ми бачимо, дослідження теоретичних питань, що стосуються академічного письма, тісно пов'язане з аналізом самої мови, оскільки створення наукових текстів іноземною мовою є важливою складовою підготовки майбутніх спеціалістів. Носії будь-якої іноземної мови очікують від тексту послідовної організації, логічної зв'язності ідей, оригінального, але зрозумілого змісту твору, в якому читачеві зрідка доводиться щось додумувати. В іноземній мові автор несе відповідальність за те, щоб бути зрозумілим читачеві (Leki, 1992: 86). Таким чином, лінгвістичний рівень є одним з тих, на якому можливе виникнення складнощів у процесі створення і сприйняття іншомовного письмового, зокрема й наукового, тексту. Крім того, багато дослідників звертають увагу на проблему культурних невідповідностей, в основі яких лежать від самого початку різні очікування реципієнтів (Connor, 1996: 167). Система культурних розбіжностей тісно пов'язана з теорією мовної особистості, коли специфіка мовної особистості проявляється на різних рівнях тексту – мотиваційному, змістовному, лінгвістичному тощо.

Мова являє собою важливий аспект у різних моделях. Так, мову описують як ресурс, а в разі її недостатнього володіння – як обмеження (Kruse, & Jakobs, 1999: 22), що особливо помітно при вивченні письма іноземною мовою. Однак обмежені порівняно з носіями мови гнучкість і свобода у використанні мови може частково компенсуватися у тих, хто вивчає іноземну мову, тим, що вони усвідомлено беруть ці обмеження до уваги і включають їх у свій концептуальний план (Portmann-Tselikas, 1991: 427).

Водночас саме через мову та з її допомогою можливе генерування знань і нових ідей, оскільки вона виконує епістемічну функцію. Взаємозв'язок між мовою, мисленням, знанням і письмом активно досліджується та моделюється (Chenoweth, & Hayes, 2001; Eigler, Jechle, Merziger & Winter, 1990).

Тісний зв'язок між теоретичним аналізом наукових текстів, підходами до їх дослідження та лінгвістичним аспектом ставлять питання щодо розроблення та вибору ефективних методичних підходів до викладання академічного письма іноземною мовою, серед яких науковці (Coffin, Curry, & Goodman, 2003; Hedge, 2005; Hinkel, 2003; Raimes, 1983) виокремлюють наступні: «Від контрольованого письма до вільного» (Controlled-to-Free Approach), «Вільне письмо» (Free-Writing Approach), «Підхід зв'язного абзацу» (Paragraph-Pattern Approach), «Граматично та синтаксично організоване письмо» (Grammar-Syntax-Organization Approach), «Комунікативний підхід» (Communication Approach), «Процесуальний підхід» (Process Approach).

Підхід «Від контрольованого письма до вільного». У середині ХХ ст. аудіо-лінгвістичний метод, фокусом якого було опанування усним та писемним мовленням через засвоєння граматичних і синтаксичних конструкцій, був одним із найбільш популярних методів під час навчання іноземній мові. Спочатку студенти отримують вправи на роботу з реченнями, потім виконують граматичні вправи у межах абзацу. Ці контрольовані твори супроводжуються виправленням помилок, що призводить до вільного написання творів. У центрі підходу – точність, а не вільне володіння мовою.

Підхід «Вільне письмо» зосереджується на обсягу того, що було написано, а не якості твору, на швидкості написання, а не на точності. Його принцип – це те, що головне – це ідея, а не організація.

Фокусом підходу «Зв'язного абзацу» є копіювання абзаців або модельних уривків. Його головна ідея полягає в тому, що в різних культурах і ситуаціях люди по-різному планують і організовують комунікацію один з одним.

Підхід «Граматично та синтаксично організованого письма» підкреслює важливість одночасної роботи над різними складовими елементами писемної роботи. Письмо не можна розглядати як сукупність окремих навичок, які вивчаються послідовно. Студенти повинні звертати увагу на організацію тексту під час роботи над необхідною граматикою та синтаксисом.

Центром уваги «Комунікативного підходу» стає мета написання твору та його аудиторія. Студенти отримують певні завдання, які допомагають їм подивитися на цей процес із погляду справжнього письменника і знайти відповіді на питання, що стосуються мети написання тексту, особистості адресата. Тож, використовуючи даний підхід, учні можуть отримати реальний досвід.

«Процесуальний підхід» вказує на перехід від продукту до процесу. Студенти навчаються генерувати ідеї для писемного твору, думати про мету, аудиторію, способи комунікації тощо. Це процес розвитку від формування ідеї до її висловлення, написання, перероблення, структурування тощо. Цей процес створення твору написання може складатися з трьох етапів: підготовка до написання, написання та редагування.

Висновки. Створення наукового тексту є складним процесом, що потребує різноманітних когнітивних дій, глибоких як теоретичних, так і практичних знань із подальшим застосуванням безлічі вмінь.

Існує кілька підходів до теоретичного аналізу академічного письма, наприклад, *когнітивно-психологічні моделі, дискурсивно-теоретичні моделі* тощо. Особливий інтерес становлять *психологічні підходи*, центром уваги яких є *компетентнісний підхід*. Прикладами цього підходу є модель писемної компетентності, що базується на різних видах знань і вимогах до письма, а також модель наукової текстової компетентності, яка містить у собі рефлексивний професіоналізм, текстову організацію та мовну коректність.

Мова є важливим аспектом у різних моделях, тому що саме через мову і з її допомогою можливе генерування знань і нових ідей. Однак говорячи про створення наукових текстів іноземною мовою, часто постає питання про недостатній рівень володіння нею під час навчання у вищій школі, що призводить до ситуації, коли мова стає певним обмеженням.

Таким чином, говорячи про підготовку майбутніх фахівців у закладах вищої освіти постає питання про розробку та вибір ефективних методичних підходів до викладання академічного письма іноземною мовою, серед яких виділяють «Від контрольованого письма до вільного», «Вільне письмо», «Підхід зв'язного абзацу», «Граматично та синтаксично організоване письмо», «Комунікативний підхід», «Процесуальний підхід», у фокусі уваги яких знаходяться питання вибору теми для написання наукової роботи; розуміння того, яким чином можна отримати необхідну для написання тексту інформацію; розуміння стилістичних і мов-

них особливостей обраного типу тексту; розуміння значення контексту та культурних особливостей країни мови, що вивчається; володіння граматичними та лексичними засобами, необхідними під час написання тексту (Каліберда, & Осадча, 2021: 269). І саме комбінування можливостей різних підходів дає оптимальні умови для успішного розвитку

навичок академічного іншомовного письма під час підготовки в закладах вищої освіти. Таким чином, отримані в процесі дослідження теоретичні та практичні знання можуть бути використані для подальшого розроблення методів викладання та стратегій навчання академічного письма іноземною мовою, що й визначає перспективи подальших досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вихрущ А. В. Академічне письмо: структура і завдання. *Медицина освіти*. 2021. № 1. С. 112-116. <http://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2021.1.11979>
2. Духаніна Н. М. Академічне письмо : проблеми, процеси, підходи. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. універ. ім. Г. Сковороди»*. Тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». 2018. Вип. 37 (4). Том I (23). С. 328-336.
3. Каліберда Н., Осадча О. Сучасні підходи до вивчення іншомовного академічного письма студентами немовних факультетів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2021. Том 20. № 2. С. 261-270. DOI <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.20.261-270>
4. Кузнєцова О. В., Тарасова С. О. Академічне письмо : проблеми та шляхи вирішення. *Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ВНЗ* : матеріали IX Міжнар. наук.-метод. конф., 28 квітня 2017 р. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. С. 89-90.
5. Павлюк Н. Ознайомлення здобувачів філологічного факультету з жанровими особливостями академічного письма. *Актуальні питання гуманітарних наук. Мовознавство. Літературознавство*. 2021. Вип. 35. Том 4. С. 122-127. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-17>
6. Beaufort A. Adapting to New Writing Situations. How Writers Gain New Skills. *Schreiben am Arbeitsplatz*. 2005. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften. P. 201-216.
7. Beaugrande R. Textproduction. Toward a Science of Composition. Norwood: Ablex, 1984. 399 p.
8. Becker-Mrotzek M. & Schindler K. Schreibkompetenzen modellieren. *Texte schreiben*. Duisburg: Gilles & Francke, 2007. P. 7-26.
9. Caplan N. A., Douglas S. R. Q : Skills for Success Level 5. Reading and Writing. Oxford : Oxford University Press, 2012. 277 p.
10. Chenoweth N., Hayes J. Fluency in Writing. Generating Text in L1 and L2. *Written Communication*. 2001. Vol. 18: 1. P. 80-98.
11. Coffin C., Curry M. J., Goodman Sh. Teaching Academic Writing. London : Routledge, 2003. 193 p.
12. Connor U. Contrastive rhetoric : Cross cultural aspects of second-language writing (third ed.). Cambridge : Cambridge University Press, 1996. 216 p.
13. Dale R., Viethen J. The automated writing assistance landscape in 2021. *Natural Language Engineering*. 2021. № 27 (4). P. 511-518. <https://doi.org/10.1017/s1351324921000164>.
14. Grebinnyk G. Yu., Komova G. V., Rubtsova V. V. Mastering academic writing : textbook edition. P. I. Kharkiv : NTU «KhPI», 2024. 132 p.
15. Hayes J. Modeling and Remodeling Writing. *Written Communication*. 2012. Vol. 29: 3. P. 369-388. doi:10.1177/0741088312451260.
16. Hedge T. Writing. Oxford : Oxford University Press, 2005. 154 p.
17. Hinkel E. Teaching Academic ESL Writing : Practical Techniques in Vocabulary and Grammar. N.Y. : Routledge, 2003. 376 p. <http://doi.org/10.4324/9781410609427>
18. Knappik M. Wege zur wissenschaftlichen Textkompetenz. Schreiben für reflexive Professionalisierung. Wien : Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur. 2013. 36 p.
19. Knorr D. Sprachensensibles Kompetenzmodell wissenschaftlichen Schreibens. *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht*. 2019. Vol. 24 : 1. P. 165-179. <http://tujournals.ulb.tu-darmstadt.de/index.php/zif/>
20. Kruse O., Jakobs E. Schreiben lehren an der Hochschule. Ein Überblick. *Schlüsselkompetenz Schreiben. Konzepte, Methoden, Projekte für Schreibberatung und Schreibdidaktik an der Hochschule*. 1999. Neuwied, Krifke, Berlin: Luchterhand. P. 19-34.
21. Leki I. Understanding ESL Writers : A Guide for Teachers. Portsmouth : Boynton / Cook Publishers, 1992. 151 p.
22. Mandl H., Spada H. Wissenspsychologie. München, Weinheim : Psychologie Verlags Union. 1988. 597 p.
23. Portmann-Tselikas P. Schreiben und Lernen. Grundlagen der fremdsprachlichen Schreibdidaktik. Tübingen : Niemeyer, 1991. 596 p.
24. Raimes A. Techniques in Teaching Writing. Oxford : Oxford University Press, 1983. 164 p.
25. Steinhoff T. Der Computer schreibt (mit). Digitales Schreiben mit Word, Whatsapp, ChatGPT & Co. als Koaktivität von Mensch. *MiDU-Medien im Deutschunterricht*. 2023. P. 1-16. <https://doi.org/10.18716/ojs/midu/2023.1.4>
26. Wissen und Textproduzieren / Eigler G., Jechle Th., Merziger G., Winter A. Tübingen : Narr, 1990. 255 p.

REFERENCES

1. Vykhreshch, A. V. (2021). Akademichne pysmo : struktura i zavdannia [Academic writing: structure and tasks]. *Medychna osvita – Medical Education*, № 1, 112-116. <http://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2021.1.11979> [in Ukrainian].
2. Duhanina, N. M. (2018). Akademichne pysmo : problemy, protsesy, pidkhody [Academic writing: problems, processes, approaches]. *Humanitarnyi visnyk DVNZ «Pereiaslav-Khmelnytskyi derzh. ped. univer. im. H. Skovorody»*. Tematychnyi vypusk «Mizhnarodni chelpanivski psykhologo-pedahohichni chytannia» – *Humanitarian Bulletin of State Higher Educational Institution “Pereiaslav-Khmelnytskyi State Pedagogical University named after G. Skovoroda”*. Thematic issue “*International Chelpanov Psychological and Pedagogical Readings*”. Issue 37 (4), Vol. I (23), 328-336. [in Ukrainian].
3. Kaliberda, N. & Osadcha, O. (2021). Suchasni pidkhody do vyvchennia inshomovnoho akademichnoho pysma studentamy nemovnykh fakultetiv [Modern approaches to the study of foreign language academic writing by students of non-language faculties]. *Suchasni doslidzhennia z inozemnoi filolohii – Contemporary studies in modern philology*. Vol. 20, № 2, 261-270. DOI <https://doi.org/10.32782/2617-3921.2021.20.261-270> [in Ukrainian].
4. Kuznetsova, O. V. & Tarasova, S. O. (2017). Akademichne pysmo : problemy ta shliakhy vyrishennia [Academic Writing: Problems and Solutions]. *Metodychni ta psykhologo-pedahohichni problemy vykladannia inozemnykh mov na suchasnomu etapi: shliakhy intehtatsii shkoly ta VNZ : materialy IX Mizhnar. nauk.-metod. konf. – Proceedings from the IXth International scientific and methodological conference “Methodological and psychological-pedagogical problems of teaching foreign languages at the present stage: ways of integrating school and higher education institutions” (Kharkiv, April, 28th)*. 89-90. [in Ukrainian].
5. Pavlyuk, N. (2021). Oznaiomlennia zdobuvachiv filolohichnoho fakultetu z zhanrovymy osoblyvostiamy akademichnoho pysma [Introduction of applicants of the philological faculty with general features of academic letter]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk. Movoznavstvo. Literaturoznavstvo – Current issues of the humanities. Linguistics. Literary studies*. Issue 35, Vol. 4, 122-127. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-4-17> [in Ukrainian].
6. Beaufort, A. (2005). Adapting to New Writing Situations. How Writers Gain New Skills. *Schreiben am Arbeitsplatz*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften. P. 201-216.
7. Beaugrande, R. (1984). *Textproduction. Toward a Science of Composition*. Norwood: Ablex. 399 p.
8. Becker-Mrotzek, M. & Schindler, K. (2007). Schreibkompetenzen modellieren. [Modelling writing skills.] *Texte schreiben*. Duisburg: Gilles & Francke. P. 7-26. [in German].
9. Caplan N. A., & Douglas S. R. (2012). *Q : Skills for Success 5. Reading and Writing*. Oxford: Oxford University Press. 277 p.
10. Chenoweth, N., & Hayes, J. (2001). Fluency in Writing. Generating Text in L1 and L2. *Written Communication*. Vol. 18: 1. P. 80-98.
11. Coffin C., Curry M. J., & Goodman Sh. (2003). *Teaching Academic Writing*. London : Routledge. 193 p.
12. Connor U. (1996). *Contrastive rhetoric : Cross cultural aspects of second-language writing (third ed.)*. Cambridge: Cambridge University Press. 216 p.
13. Dale R., & Viethen J. (2021). The automated writing assistance landscape in 2021. *Natural Language Engineering*. № 27 (4). P. 511-518. <https://doi.org/10.1017/s1351324921000164>.
14. Grebinnyk G. Yu., Komova G. V., & Rubtsova V. V. (2024). *Mastering academic writing : textbook edition*. P. I. Kharkiv : NTU «KhPI». 132 p.
15. Hayes, J. (2012). Modeling and Remodeling Writing. *Written Communication*. Vol. 29: 3. 369-388. doi:10.1177/0741088312451260.
16. Hedge T. (2005). *Writing*. Oxford : Oxford University Press. 154 p.
17. Hinkel E. (2003). *Teaching Academic ESL Writing: Practical Techniques in Vocabulary and Grammar*. N.Y. : Routledge. 376 p. <http://doi.org/10.4324/9781410609427>
18. Knappik, M. (2013). Wege zur wissenschaftlichen Textkompetenz. Schreiben für reflexive Professionalisierung. [Ways to scientific text competence. Writing for reflective professionalisation.] Wien: Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur. 36 p. [in German].
19. Knorr, D. (2019). Sprachensensibles Kompetenzmodell wissenschaftlichen Schreibens. [Language-sensitive competence model for academic writing.] *Zeitschrift für Interkulturellen Fremdsprachenunterricht*. Vol. 24: 1. P. 165-179. <http://tujournals.ulb.tu-darmstadt.de/index.php/zif/>. [in German].
20. Kruse, O., & Jakobs, E. (1999). Schreiben lehren an der Hochschule. Ein Überblick. [Teaching writing at the university. An overview.] *Schlüsselkompetenz Schreiben. Konzepte, Methoden, Projekte für Schreibberatung und Schreibdidaktik an der Hochschule*. Neuwied, Krifke, Berlin: Luchterhand. P. 19-34. [in German].
21. Leki I. (1992). *Understanding ESL Writers : A Guide for Teachers*. Portsmouth : Boynton / Cook Publishers. 151 p.
22. Mandl, H., & Spada, H. (1988). *Wissenspsychologie. [Knowledge psychology.] München, Weinheim : Psychologie Verlags Union*. 597 p. [in German].
23. Portmann-Tselikas, P. (1991). Schreiben und Lernen. Grundlagen der fremdsprachlichen Schreibdidaktik. [Writing and learning. The basics of foreign language writing didactics.] Tübingen: Niemeyer. 596 p. [in German].
24. Raimes A. (1983). *Techniques in Teaching Writing*. Oxford : Oxford University Press. 164 p.
25. Steinhoff, T. (2023). Der Computer schreibt (mit). Digitales Schreiben mit Word, Whatsapp, ChatGPT & Co. als Koaktivität von Mensch. [The computer is (co-)writing. Digital writing with Word, Whatsapp, ChatGPT & Co. as human co-activity.] *MiDU-Medien im Deutschunterricht*. P. 1-16. <https://doi.org/10.18716/ojs/midu/2023.1.4> [in German].
26. Eigler, G., Jechle, Th., Merziger, G., & Winter, A. (1990). *Wissen und Textproduzieren. [Learning and creating texts.] Tübingen : Narr*. 255 p. [in German].